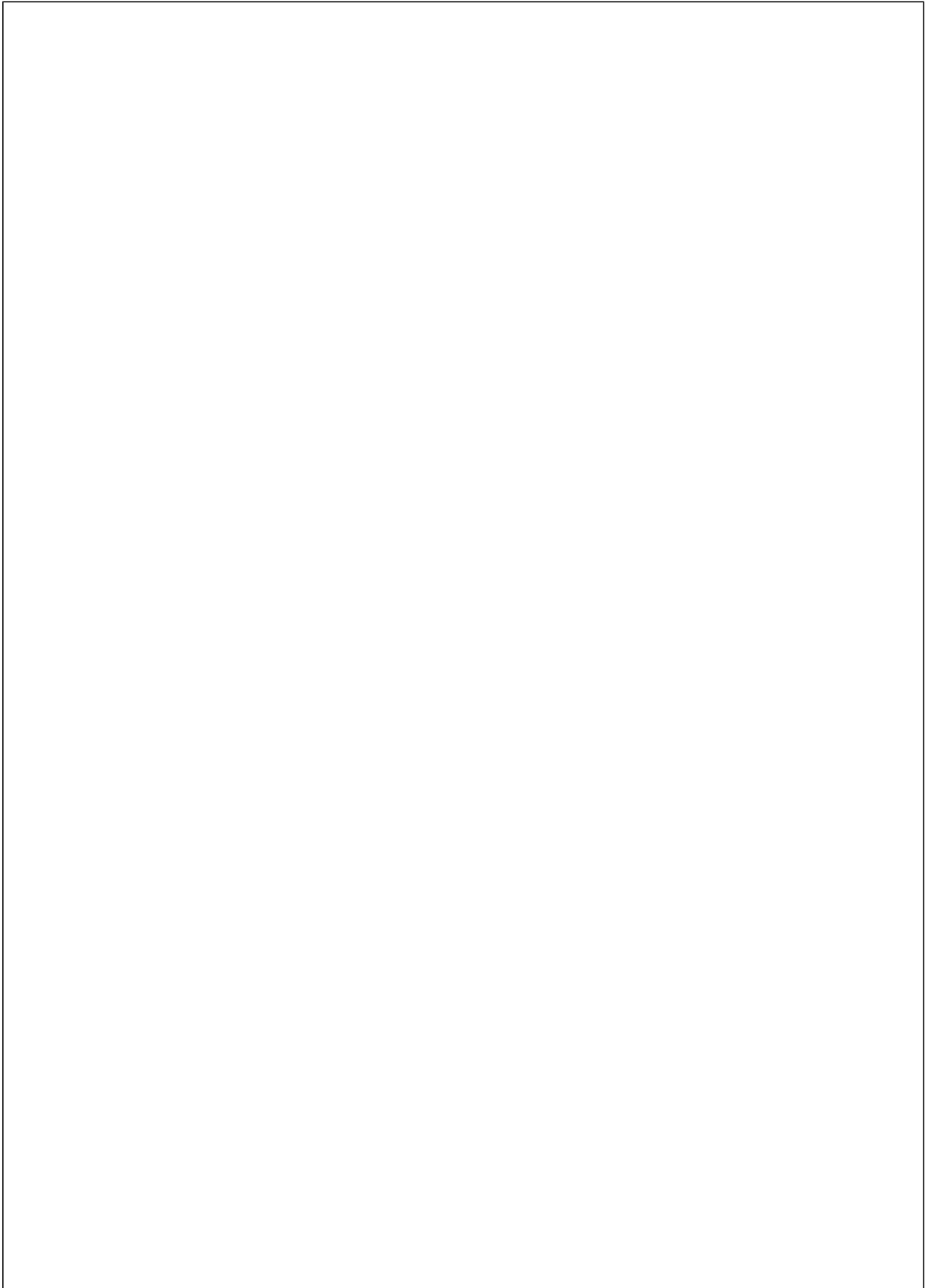

Instytut Pamięci Narodowej

[https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/188133,Obchody-Dnia-Walki-i-Meczenstwa-Wsi-Polskiej-w-Michniowie.ht
ml](https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/188133,Obchody-Dnia-Walki-i-Meczenstwa-Wsi-Polskiej-w-Michniowie.html)
27.02.2026, 17:51

Obchody Dnia Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej w Michniowie

12 lipca 2023 roku, w 80. rocznicę zagłady wsi Michniów, odbyły się uroczystości upamiętniające ofiary niemieckich pacyfikacji.

12.07.2023

Obchody rozpoczęła msza święta w intencji ofiar pacyfikacji Michniowa. Po okolicznościowych przemówieniach zgromadzeni złożyli kwiaty przy mogile zamordowanych mieszkańców wsi. Instytut Pamięci Narodowej reprezentował dr Mateusz Szpytma, zastępca prezesa. Przypomniawszy zgromadzonym, że Michniów stał się celem zemsty za pomaganie partyzantom i przeciwstawianie się niemieckiemu okupantowi.

- W odpowiedzi na tę postawę Niemcy przystąpili do „przywracania stanu bezpieczeństwa”. Pod tym eufemizmem kryły się zbrodnie i masowa przemoc skierowana przeciwko ludności cywilnej zamieszkującej wieś. 12 i 13 lipca 1943 roku ofiarą tych działań stał się Michniów oraz jego mieszkańcy. Mord został dokładnie zaplanowany i metodycznie przeprowadzony. Dziś wiemy, że podobne metody postępowania z ludnością wiejską zostały zastosowane w wielu wsiach okupowanej Polski. Terror zbiorowy czy indywidualny miał zmusić polskich chłopów do uległości wobec niemieckiej władzy, przerwać opór, uciąć pomoc niesioną partyzantom. Tych celów nie udało się zrealizować a skala przemocy była porażająca

- powiedział dr Mateusz Szpytma.

- Warto, aby niemiecka zbrodnia w Michniowie skłoniła nas do pewnej refleksji. Spośród dziesiątek czy nawet setek żandarmów i gestapowców, którzy ten mord zaplanowali i o świcie 12 lipca 1943 roku tutaj przybyli, a kolejnego dnia spalili całą wieś i zabili wszystkich obecnych mieszkańców, przed sądem w powojennej Polsce stanęło tylko dwóch. Żadnego sprawcy nie postawiono przed wymiarem sprawiedliwości w Republice Federalnej Niemiec, Niemieckiej Republice Demokratycznej czy w Austrii. Te tragiczne wydarzenia w polskiej pamięci nie zostały zapomniane. Jednak wiedza o dramatycznych doświadczeniach polskich wsi z czasów II wojny światowej wciąż wymaga propagowania, bo nie jest powszechna w naszym kraju i zagranicą. Potrzebne jest to, po to, by nikt nie odważył się relatywizować i zakłamywać historii

- podkreślił wiceprezes IPN.

Uroczystości zorganizowali: samorząd województwa świętokrzyskiego, Delegatura Instytutu Pamięci Narodowej w Kielcach, Nadleśnictwo Suchedniów oraz Muzeum Wsi Kieleckiej.

* * *

Dzień Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej ustanowiony został w 2017 r. To święto państwowe przypadające 12 lipca, w rocznicę pierwszego dnia niemieckiej pacyfikacji Michniowa, która była ona punktem kulminacyjnym serii akcji represyjnych przeciwko wsiom na Kielecczyźnie w czasie II wojny światowej. 12 i 13 lipca 1943 r. oddziały policji niemieckiej zamordowały w Michniowie nie mniej niż 204 osoby (102 mężczyzn, 54 kobiety i 48 dzieci w wieku od 9 dni do

15 lat). W wyniku pacyfikacji Michniów praktycznie przestał istnieć. Wszystkie domy i zabudowania gospodarcze zostały spalone, a pozostali przy życiu ludzie znaleźli schronienie w okolicznych wsiach.

W czasie II wojny światowej Niemcy spacyfikowali co najmniej 817 polskich wsi. Ich mieszkańców rozstrzeliwano, wywożono do obozów koncentracyjnych i na przymusowe roboty do III Rzeszy, a dobytek rabowano i niszczone, paląc gospodarstwa i całe wsie. Z kolei wschodnie ziemie Polski poddano brutalnej sowietyzacji, a znaczna część ludności polskiej została deportowana na Daleki Wschód ZSRS.

Mimo kontroli, nacisków i terroru polskie społeczności wiejskie nie wyparły się swej tożsamości narodowej i nie porzuciły myśli o wolnej ojczyźnie. Za nieugiętą postawę polska wieś zapłaciła wysoką cenę. Symbolem walki i męczeństwa jest Michniów, który za pomoc niesioną partyzantom został spalony, a jego mieszkańcy w okrutny sposób wymordowani. Najmłodsza ofiara pacyfikacji, Stefanek Dąbrowa, miał zaledwie osiem dni.

Polecamy materiały Instytutu Pamięci Narodowej:

- [Rok 1943. Niemiecki odwet na polskiej wsi](#)
- [dodatek prasowy „Rok 1943. Odwet na polskiej wsi”](#)
- [dodatek prasowy „Mord na Michniowie. W 70. rocznicę pacyfikacji wsi przez Niemców”](#)
- [dodatek prasowy „Kurier Kielecki” do dziennika „Echo Dnia” poświęcony wsi podczas II wojny światowej](#)
- [portal internetowy Martyrologia Wsi Polskich](#)
- [audycja „Przystanek Historia” w Polskim Radiu: Pacyfikacje na wsi kieleckiej – 1943 rok](#)
- [„Kulisy historii”, odcinek 22: „Wieś polska podczas okupacji”](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Uroczystości